

PLENÁRNA PREDNÁŠKA

2. DEŇ

MEDZINÁRODNÁ VEDECKÁ FILOZOFICKÁ KONFERENCIA

„FILOZOFIA AKO PREKRAČOVANIE HRANÍC“

25. – 27. október 2023, UPJŠ Košice

ABSTRAKT:

Čo bolo prvé, bytie alebo hranica? Priblíženie sa k otázke hranice cez tvorbu Martina Heideggera.

Otázka hranice má v dejinách filozofie osobitú úlohu. Na jednej strane je všadeprítomná, ako to zdôrazňujú Aristotelove základné koncepty formy, substancie, podstaty, príčiny a konca, ktoré v metafyzike všetky uvádza ako rôzne významy peras (hranice). Na druhej strane sa málokedy rieši ako explicitná otázka filozofického bádania, ako to dosvedčuje samotný Aristoteles a napríklad Kant, ktorý až v posledných odsekoch Prolegomeny definuje Grenze a Schranke, skutočné pojmy hraníc rozumu, ktoré skúmal v prvej kritike. Zdá sa, že Heidegger si je toho vedomý vo svojej neskorej Otázke bytia, kde vyzýva na skúmanie samotnej hranice, než len na jej prekročovanie, a tým na jej ponechanie ako v zásade nespochybnenej. Napriek tomu sám nikdy nevypočul túto výzvu, a to napriek množstvu hraničných pojmov, ktoré používa.

Vo svojej prednáške sa Søren Tinning zameriava na snahu kompenzovať tento deficit sledovaním otázky hranice cez perspektívu Heideggerovho myslenia. Konkrétnejšie a inšpirovaný samotným Heideggerom bude jeho vlastnú otázku bytia interpretovať ako zásadnú otázku hranice. V súlade s tým načrtne, ako peras a Grenze-Schranke predstavujú epochálne hraničné útvary konštitutívne v otázke bytia v antike a v dlhom období od stredoveku po súčasnosť. Rozvíja aj Heideggerove skoré a neskoré odpovede na otázku bytia v zmysle horizontu a udalosti ako dvoch odlišných konceptov hranice – obe vychádzajú z jeho kritického dialógu s formáciami peras a Grenze-Schranke. V poslednej časti svojej prednášky sa posunie od Heideggera k súčasným filozofickým otázkam hranice a rozoberie ich vzťah k teoretickému štúdiu štátnych hraníc.

Which came first, being or the boundary? Approaching the question of the boundary through the work of Martin Heidegger.

Søren Tinning

Autonomous University of Barcelona
and the Center for Border Region Studies
at the University of Southern Denmark

Søren Tinning študoval dejiny myslenia na univerzite v Aarhuse v Dánsku a následne získal doktorát z filozofie v Turíne v Taliansku. Odvtedy sa posunul do hraničných štúdií najprv ako postdoktor sociológie na Autonómnej univerzite v Barcelone a neskôr v Centre for Border Region Studies na Univerzite v južnom Dánsku. Ako filozof v oblasti hraničných štúdií sa Tinning zaoberal teoretickými aspektmi tejto oblasti, pričom integroval svoju filozofickú prácu o koncepte hranice s koncepčnými výzvami definovania komplexného a dynamického charakteru súčasných hraníc. Aktuálne Søren Tinning sústreďuje svoju pozornosť na otázku hraníc v súvislosti s klimatickými zmenami.